

مقدمه

اطلاعات آماری مربوط به امور قضایی دارای محدوده گسترده‌ای می‌باشد که تشکیلات قضایی، انواع جرائم واقع شده در یک سال، تعداد محکومان مرتبط با این جرائم و ویژگی‌های آنان، بزهکاری نوجوانان، تعداد قربانیان جرائم، احکام صادره در مورد محکومان و... را در بر می‌گیرد. بنابراین به علت پاره‌ای از مشکلات و موانع موجود در زمینه جمع‌آوری اطلاعات یا ارائه آن‌ها، محتوای این فصل فقط شامل آمارهای مربوط به تشکیلات قضایی، پرونده‌های مختومه در دادگاه‌ها، جرائم، سوانح، تصادفات و کشف انواع مواد مخدر می‌باشد که در زیر به سابقه مختصری از تولید آمار در زمینه‌های یاد شده اشاره می‌شود.

نظر به اهمیت گردآوری آمار در زمینه‌های گوناگون قضایی، با اجرای طرح‌های آماری مربوط به ازدواج در سال ۱۳۳۶، جرائم (متهمان و محکومان) در سال ۱۳۴۴، طلاق، خودکشی و حمایت از خانواده در سال ۱۳۴۶ (برای شهر تهران)، نسبت به جمع‌آوری آمارهای مربوطه اقدام گردید.

در تیر ماه ۱۳۷۳، تشکیلات قضایی کشور به منظور ایجاد مراجع قضایی واحد، دادگاه‌هایی با صلاحیت عام تحت عناوین دادگاه‌های عمومی و دادگاه‌های انقلاب تشکیل و جایگزین محاکم و دادرهای عمومی شد.

نظر به اهمیت ارائه آمار در امر مبارزه همه جانبه با مواد مخدر و روانگردان‌ها در حوزه‌های تخصصی شامل مقابله با عرضه، حقوقی و قضایی، درمان کاهش آسیب و حمایت‌های اجتماعی، پیشگیری اولیه از اعتیاد و سازمان‌های مردم نهاد بخش مستقلی از این فصل به ارائه آمار و اطلاعات برنامه‌ها و فعالیت‌های ستاد مبارزه با مواد مخدر اختصاص یافته است.

تعاریف مفاهیم

دادگاه عمومی: دادگاهی است که به منظور رسیدگی و حل و فصل تمامی دعاوی و شکایت‌های وارده، با صلاحیت عام تشکیل می‌شود (به استثنای مرجع اموری که به حکم قانون به دیگری واگذار شده و از دایره شمول این قانون خارج است). تأسیس این دادگاه‌ها در هر حوزه قضایی و تعیین قلمرو محلی و تعداد شعب آن، به تشخیص رئیس قوه قضاییه است. **دادگاه انقلاب:** دادگاهی است که بر طبق قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب مصوب ۱۵ تیر ماه ۱۳۷۳ مجلس شورای اسلامی، در مرکز هر استان و مناطقی که ضرورت تشکیل آن را رئیس قوه قضاییه تشخیص می‌دهد، تحت نظارت و ریاست اداری حوزه قضایی تشکیل می‌شود و به جرائم زیر رسیدگی می‌کند.

گزیده اطلاعات

در سال ۱۳۹۶، بیش از ۴۲ تن مواد مخدر و روان‌گردان در استان کشف شد که از این میزان مواد مخدر، تریاک و شیره تریاک با ۲۴ تن وزن و با نسبت ۵۵ درصد از کل مواد کشف شده، بیشترین سهم مواد مخدر را به خود اختصاص داده است. حشیش، گراس و مرفین به ترتیب با ۱۳/۸ درصد، ۹/۷ درصد و ۷/۴ درصد در رده های بعدی قرار دارند.

- تمامی جرائم علیه امنیت داخلی و خارجی و محاربه یا فساد فی الارض.
- توهین به مقام بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران و مقام معظم رهبری.
- توطئه علیه جمهوری اسلامی ایران یا اقدام مسلحانه و ترور و تخریب مؤسسات به منظور مقابله با نظام.
- جاسوسی به نفع اجانب.
- تمامی جرائم مربوط به قاچاق و مواد مخدر.
- دعاوی مربوط به اصل ۴۹ قانون اساسی.

دادگاه تجدید نظر: دادگاهی است که به منظور تجدید نظر در آرای دادگاه‌های عمومی و انقلاب، در مرکز هر استان به تعداد مورد نیاز مرکب از یک نفر رئیس و دو عضو مستشار تشکیل می‌شود. جلسه دادگاه با حضور دو نفر رسمیت می‌یابد و پس از رسیدگی ماهوی، رأی اکثریت که به وسیله رئیس یا عضو مستشار انشا می‌شود، قطعی و لازم الاجرا خواهد بود.

حوزه قضایی: عبارت از قلمرو یک بخش یا شهرستان و یا نقاط معینی از شهرهای بزرگ است.